

De Windvaan

ledenblad van De Windvogel

September 2013
Jaargang 17
nummer 3

Colofon

De Windvaan is een uitgave van De Windvogel, coöperatieve vereniging tot collectief bezit van windmolens

Het bestuur van de Windvogel:

Siward Zomer,
voorzitter

Martien Vogelezang,
secretaris

Arie Wingelaar,
penningmeester

Dick van Elk
projecten

Danny Steenhorst,
ledenwerving

Wim van Heerde,
v.m. bestuur VCBW N-B

Niek van Dam,
projecten en techniek

Roderick Timmer,
energieprijzen

Thomas Toussaint,
projecten

Albert Jansen,
projecten

Rens Beijer,
projecten

Molenaars:

Harry van den Hooren

Broos de Groot

Arjan Boomars

Vincent de Jong

René van Mechelen

Postadres:

De Windvogel
Postbus 2183
2800 BG Gouda

Bezoekadres:

Herculesplein 5
3584 AA Utrecht
tel. 030-3200702

Ledenadministratie:

Jan Jennissen
Graaf Janstraat 219
2713 CL Zoetermeer
windvogel ledenadmin@gmail.com

Redactie volgende Windvaan:

Tim de Boer
Arie Groenveld
Angela Wolbers
Inge Verhoef (eindredacteur)

Redactieadres:

De Windvogel
Postbus 2183
2800 BG Gouda

redactie@windvogel.nl

Kopij voor de Windvaan

Kopij kunt u sturen of e-mailen naar het redactieadres.

De redactie behoudt zich het recht voor plaatsing te weigeren en teksten in te korten.

Bezoek ook eens onze
vernieuwde website:
www.windvogel.nl

Foto voorpagina:

In de ledenvergadering van 29 juni is Siward Zomer tot voorzitter gekozen. Dick van Elk feliciteert Siward.

Inhoud:

Van de redactie	4
Nieuwe medewerkers	4
Rechtszaak zelflevering	5
Van de molenaars	6
Een van de projecten: Drentse Monden	10
Kort verslag van de algemene ledenvergadering	11
Van de voorzitter	13
Op bezoek bij 2 leden: Reint en Geja Staal	14
Samsø, een Deens voorbeeld	16
Plugwise: meten is weten	18
Voordelig zonnepanelen inkopen	20
Energie in de media	21

In de regio

Regiovertegenwoordigers (informatie over Windvogel-activiteiten)

Noord-Holland:

Herbert Faber, tel. 06-31938199,
e-mail herbert.faber@xs4all.nl

Amsterdam:

Siward Zomer, tel. 06-13995307,
e-mail siwardzomer@gmail.com

Rotterdam:

Moritz Prophet, tel. 010-4402121,
e-mail m.prophet@ectorhoogstad.com

Gelderland:

Frits Ogg, tel. 06-29012544,
e-mail fritsogg@gmail.com
Jan van Egmond, tel. 0578-660060,
e-mail janvanegmond4@gmail.com

Drenthe:

Angela Wolbers, tel. 0591-357209,
e-mail angela.wolbers@windvogel.nl

Groningen:

Lucas Helmer, tel. 06-53319226,
e-mail lucas.helmer@windvogel.nl

Folders

Wilt u wat folders van De Windvogel ontvangen om aan familie, vrienden en kennissen te geven?

Mail even naar ons bureau,
info@windvogel.nl

Van de redactie

In de afgelopen maanden is er weer veel gebeurd. Er is een algemene ledenvergadering geweest, er is een nieuwe voorzitter gekozen en een nieuwe penningmeester. Het kantoor in Gouda was niet meer beschikbaar en daarom zijn we verhuisd naar een leegstaand voormalig bankgebouw in Utrecht. Er zijn twee betaalde medewerkers gekomen die twee of drie dagen in de week De Windvogel versterken. Hieronder stellen zij zich aan u voor. Ook is er een uitspraak gekomen van de rechter in de zaak over de vraag of onze leden wel of niet energiebelasting moeten betalen als zij de zelfgeproduceerde elektriciteit zelf gebruiken. De redactie is op bezoek geweest bij twee leden in Groningen. Onze molens draaiden goed. En natuurlijk wordt er gewerkt aan nieuwe projecten, zoals in Drenthe. U leest erover, en ook over ander leuk nieuws, in deze nieuwe Windvaan.

Angela Wolbers

Nieuwe medewerkers

Inge Verhoef

Hallo Windvogelaars, ik wil mij even voorstellen. Ik ben Inge Verhoef, de nieuwe medewerker op het gebied van communicatie en PR.

Het komende jaar is mijn missie om het aantal leden te vergroten. Daarvoor ga ik mij vooral richten op de website, een nieuwe huisstijl, een digitale nieuwsbrief en lokale campagnes rondom nieuwe molens.

Mijn achtergrond is milieucommunicatie. Hiervoor heb ik gewerkt bij Milieu Centraal en Milieucentrum Amsterdam. Ik heb gestudeerd in Utrecht en daar woon ik nog steeds; het is een heerlijke stad waar veel te doen is. Ik ga dan ook graag naar concerten, festivals, film en theater. Ook hou ik van bewegen: dansen, badmintonnen, skaten, wandelen en fietsen.

Mijn twee kleine Windvogels neem ik graag mee: Bram (4 maanden) en Tom (3,5 jaar). Tom denkt dat de windmolens wind maken. Ik zal hem de waarheid vertellen als hij straks naar school gaat ;-).

Niels Schoorlemmer

Beste leden, ik ben Niels Schoorlemmer en ik werk sinds begin mei voor De Windvogel. Samen met andere actieve leden werk ik aan de bouw van nieuwe molens en het leggen van zonnepanelen op scholen.

Naast mijn werk bij De Windvogel werk ik ook als adviseur duurzame energie bij PNO Consultants. Daarnaast heb ik me

jarenlang als vrijwilliger ingezet voor de belangen van burgers die zonne-energie opwekken op eigen dak bij de Zonnestroom Producenten Vereniging.

Zoals veel Windvogelleden heb ik al een aantal jaren met veel plezier zonnepanelen en een zonneboiler op mijn dak in Eindhoven. Ik maak er een sport van om zo veel mogelijk apparaten door te meten en zo weinig mogelijk te verbruiken. Zelfvoorzienend zijn probeer ik ook met een groentetuintje, maar dat kropje sla is nog niet echt een succes... Daarnaast draai ik graag platen op mijn oude pick-up en ga ik regelmatig naar bandjes kijken in de kroeg. Ik vind het een mooie tijd om in te leven. Onze energiehuishouding is fundamenteel aan het veranderen en samen met jullie ben ik trots om niet onderdeel te zijn van het probleem, maar van de oplossing.

Rechtszaak zelflevering

Windvogel en Anode gaan in hoger beroep

Het was even spannend, want wat zou onze volgende stap worden in de zaak omtrent 'zelflevering'? In juli had de rechtbank in Den Haag onze rechtszaak namelijk ongegrond verklaard. Samen met energieleverancier Anode hebben we besloten om in hoger beroep te gaan tegen de Belastingdienst. Het doel van deze zaak is te bereiken dat burgers die hun eigen duurzame stroom opwekken daarover geen belasting hoeven te betalen.

Opnieuw

Op de motivering van het oordeel van de rechtbank valt volgens de Windvogel het nodige af te dingen. De Windvogel betreurt het dat de rechtbank over het principe van zelflevering geen uitspraak deed. Beide organisaties gaan dit principe opnieuw voor het voetlicht brengen in hoger beroep.

Te gemakkelijk

De rechter heeft te gemakkelijk geoordeeld dat er een koop tussen rechtspersoon De Windvogel en Anode plaatsvindt en dat er daarom belasting betaald moet worden. In feite is er geen koop en dus geen eigendomsoverdracht van de stroom, net zoals bij een kropje sla uit eigen moestuin. De door de eigen windmolens opgewekte stroom is van iedereen die lid is van de Windvogel, met andere woorden, we doen aan zelfvoorziening. Het energiebedrijf Anode zorgt ervoor dat de stroom via het elektriciteitsnet bij de burger komt en doet de administratie, maar is geen eigenaar van de stroom.

Zelf energie produceren, wie wil dat nu niet?

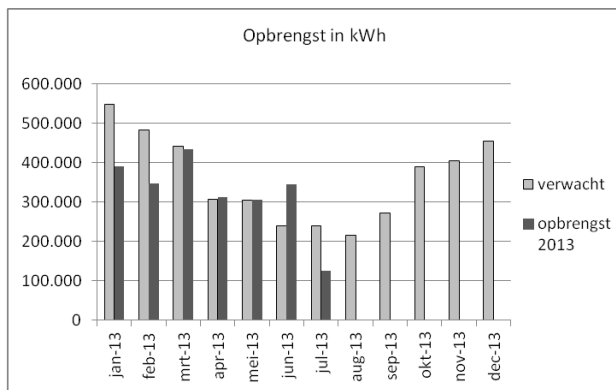
De Windvogel en Anode stellen dat zelf opgewekte duurzame energie bij eigen gebruik vrij is van energiebelasting en van btw. Als burgers geen energiebelasting hoeven te betalen over zelf opgewekte stroom, zal het aandeel zon- en windenergie in Nederland snel gaan toenemen.

VERENIGINGSNIEUWS

Van de molenaars

De Amstelvogel (Ouderkerk a/d Amstel), productie 2012: 4.087.655 kWh

Ontvangen informatie van molenaar Arjan Boomars

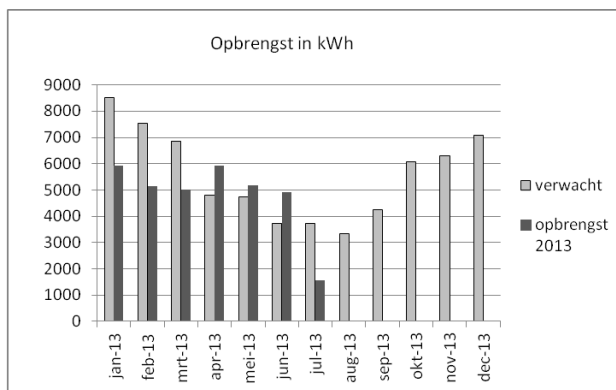
In mei heeft de molen 8 uur stilgestaan voor gepland onderhoud.

In juni was de opbrengst heel goed (veel wind, molen 100% beschikbaar).

In juli echter was er weinig wind. De molen stond 33 uur stil omdat er te weinig wind was. Hij stond 29 uur stil door storing en reparatie.

De Windvogel (Bodegraven), productie 2012: 54.665 kWh

Ontvangen informatie van molenaar Broos de Groot

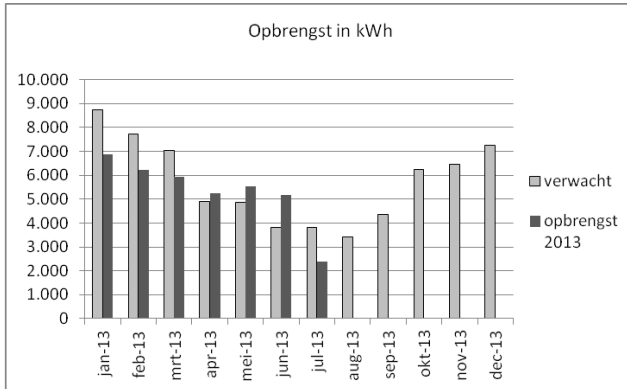
Gemiddelde windsnelheid op ashoogte was in mei en juni hoog: 3 m/s. De molen haalde een piekvermogen van 78 kW en maakte veel productieuren (454/425 uren).

In juni heeft KPN antennes vervangen.

In juli was de gemiddelde windsnelheid slechts 2 m/s. Aantal productieuren: 272 ondanks 100% beschikbaarheid.

De Volhouder (Halsteren), productie 2012: 60.848 kWh

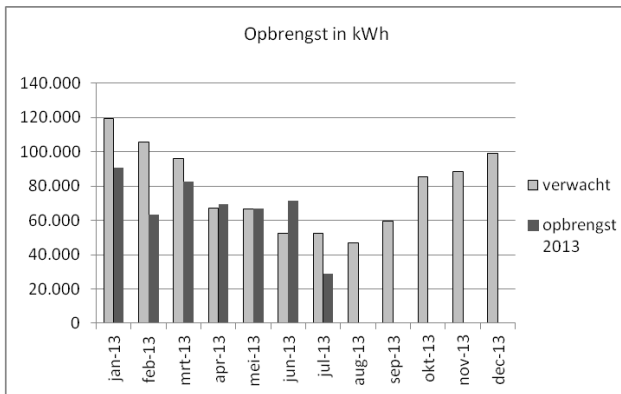
Ontvangen informatie van molenaar René van Mechelen

Over de Volhouder zijn geen specifieke gegevens ontvangen.

De Gouwevogel (Gouda), productie 2012: 821.530 kWh

Ontvangen informatie van molenaar Harry van den Hooren

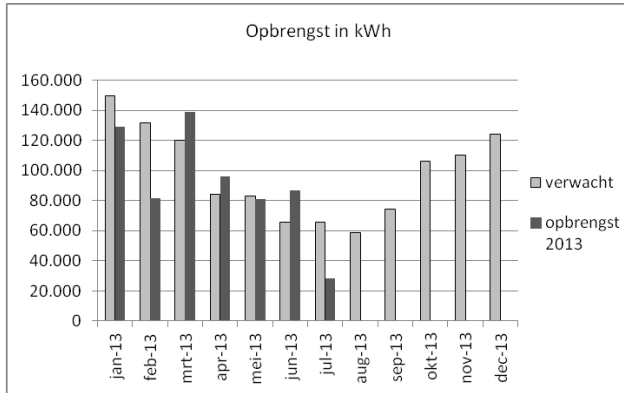
Mei: De dagelijkse melding over de UPS heeft twee keer een alarmbuffer doen overlopen met een korte stilstand als gevolg (230 kWh gemist). Hier is nog steeds geen oplossing voor gevonden (sinds oktober 2012).

Juni gaf een opbrengst boven de verwachting.

In juli heeft de Gouwevogel ver onder de verwachting geleverd, net als onze andere turbines, door de zeer matige wind. Het is de laagste maandopbrengst dit jaar en ook van de afgelopen jaren.

De Appelvogel (Zeevolde), productie 2012: 1.050.741 kWh

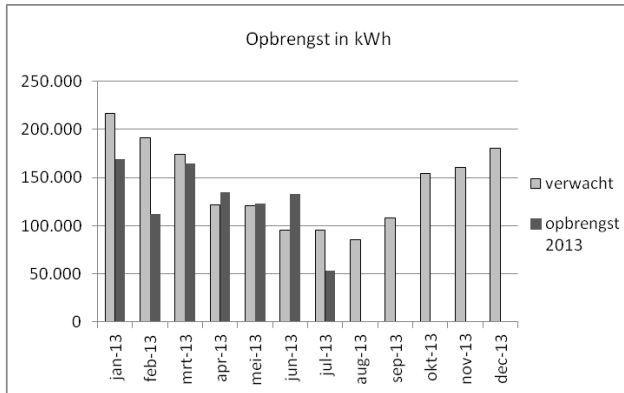
Ontvangen informatie van molenaar Harry van den Hooren

In mei, juni en juli was de beschikbaarheid 100 %.

De Elzevogel (Zeevolde), productie 2012: 1.547.686 kWh

Ontvangen informatie van molenaar Harry van den Hooren

In mei en juni was de beschikbaarheid 100%, in juli 99,97%.

Rectificatie Stichting Duurzaam Bodegraven-Reeuwijk

In de laatste Windvaan plaatste Broos de Groot bij het nieuws over de Windvogel in Bodegraven de volgende opmerking:

In vergadering met Stichting Duurzaam Bodegraven-Reeuwijk aandacht en ondersteuning gevraagd voor vervanging van onze windturbine. Maar zij houden zich afzijdig van wind, de meeste deelnemers, o.a. bedrijven, hebben andere belangen.

Ik zou erop willen wijzen dat wij onlangs de volgende tekst op onze website hebben geplaatst:

Windenergie van de Windvogel

De Windvogel startte alweer 20 jaar geleden als een van de eerste coöperaties voor het opwekken van duurzame windenergie. Hier in onze eigen gemeente met een eigen turbine!

De windturbine van 80 kW is eigenlijk afgeschreven. Het bestaande type is verouderd en niet meer leverbaar. Hij levert nu 70.000 kWh per jaar. Dat staat gelijk aan de elektriciteitsconsumptie van 20 huishoudens. Vervanging door een nieuwe grote turbine stuitte eind 2007 op heftige emotionele reacties en een afwijzende houding van de politiek.

De Windvogel vraagt nu aan de gemeente om wel een vervangende turbine van een ander type te mogen plaatsen op dezelfde locatie. In het nieuwe bestemmingsplan staat dat de huidige windmolen 34 meter hoog mag zijn (+10% = 37m).

Het voorgestelde nieuwe type van 600 of 800 kW heeft een ashoogte van 40, 45 of 50 m en heeft drie wieken die langzamer draaien. Het vervangende type kan het 10-voudige aan kWh produceren: 800.000 kWh per jaar. Dat wil zeggen voor max. 250 huishoudens, ofwel 2% van alle woningen in onze gemeente. Met een dergelijke windmolen kan snel een duurzame bijdrage geleverd worden die telt.

Het gebruik van fossiele energie moet op korte termijn teruggedrongen worden. Deze vorm van energie levert te veel schadelijke bij-effecten en raakt op. De temperatuurstijging van meer dan 2° C bereiken we zeker binnen 5 – 10 jaar. Zolang wij met z'n allen onze behoefte van elektriciteit niet drastisch beperken en alternatieve opwekkingsmethoden nog niet uit-ontwikkeld zijn, moeten we voorlopig kiezen voor zonne-energie maar ook windenergie. Wind is ook op land de meest effectieve en efficiënte methode van opwekking. We hebben voorlopig een mix nodig : energiebesparing + duurzame energie + fossiele energie die zo efficiënt mogelijk wordt ingezet.

Het argument dat in het Groene Hart o.a. telt is dat grote windturbines het open landschap bederven. Naar ons idee moeten we een kleiner model wel accepteren.

Als we niets of te weinig doen, zal de aarde gestaag opwarmen en het landschap verandert door die temperatuurverhoging eveneens onherstelbaar. We moeten voorlopig kiezen uit meerdere kwaden. Voor veel mensen valt de keuze daarom op snelle effectieve vermindering van CO₂-uitstoot, ook door het inzetten van windturbines. Een tijdelijke verstoring in het mooie landschap nemen we dan maar voor lief.

Van afzijdig houden is dus naar onze mening geen sprake.

Met vriendelijke groeten,

Stichting Duurzaam Bodegraven-Reeuwijk

Duurzaamheidsvisie gemeente Bodegraven-Reeuwijk

De gemeente is bezig om een nieuwe Duurzaamheidsvisie te schrijven. Broos de Groot heeft namens De Windvogel een brief gestuurd naar de wethouder Milieu. Hij geeft daarin aan dat wij het niet realistisch vinden om de molen te vervangen door een zelfde molen, zoals het college heeft voorgesteld. Het model Lagerwey 18/80 is verouderd. De hoge bomen rond de locatie benadelen de opbrengst. En het is belangrijk om een grotere bijdrage te leveren aan de gemeentelijke doelstelling. De Windvogel stelt voor om in de Duurzaamheidsvisie de mogelijkheid op te nemen om de molen te vervangen door een turbine met 40, 45 of 50 meter ashoogte. De huidige windturbine van 80 kW levert stroom voor 20-25 huishoudens. Een nieuwe hogere turbine kan stroom leveren voor het 10-voudige aantal huishoudens.

Een van de projecten: Drentse Monden

In Drenthe is het veenkoloniale gebied, grootschalig akkerbouwgebied, door de provincie aangewezen als zoekgebied voor windenergie. Een groep boeren, verenigd in de stichting Duurzame Energieproductie Exloërmond, heeft hier een plan om molens te plaatsen in lijnopstellingen bij 1^e en 2^e Exloërmond. De Windvogel gaat met hen samenwerken bij de exploitatie. Zo kunnen ook de burgers meedoen bij het produceren van duurzame energie en mee profiteren. Momenteel wordt gewerkt aan een milieueffectrapportage. Daarna kan de vergunning aangevraagd worden. In juli en augustus hebben we samen een serie van 6 informatieavonden gehouden in het gebied.

Kort verslag van de algemene ledenvergadering

Op zaterdag 29 juni werd in De Ark te Reeuwijk de jaarlijkse algemene ledenvergadering gehouden die werd bijgewoond door 62 personen.

Meegedeeld werd o.a. dat er een federatief samenwerkingsverband REScoop.nl is opgericht, waarin een aantal nationale coöperaties met elkaar samenwerkt.

Verder werden twee parttime medewerkers, Inge Verhoef en Niels Schoorlemmer, voorgesteld die zich 16 uur per week inzetten voor Windvogel-ondersteuning. Inge houdt zich bezig met communicatie en PR en Niels begeleidt projecten.

Hierna volgden de gebruikelijke agendapunten, zoals o.a. het jaarverslag, de financiële verantwoording en een voorstel van de penningmeester voor de rente op de leningen.

Het voorstel van 5% werd door de ALV aangenomen.

Met vele woorden van dank werd afscheid genomen van Arnold Abbema die een van de oprichters was van De Windvogel en ruim 20 jaar als bestuurslid/penningmeester een belangrijk stempel heeft gedrukt op de strategie van de Windvogel.

Dat kan ook gezegd worden van Dick van Elk die als mede-oprichter jarenlang voorzitter is geweest van De Windvogel. Van beiden kan gezegd worden dat zij door hun inzet en enthousiasme een zeer groot aandeel hebben gehad in de landelijke bekendheid en het gezag van De Windvogel.

Dick blijft nog in het bestuur, maar heeft de voorzittersfunctie overgedragen aan Siward Zomer. Arnold heeft zich om gezondheidsredenen moeten terugtrekken.

Als nieuwe bestuursleden zijn verder gekozen: Albert Jansen en Rens Beijer.

Wim van Heerde werd als bestuurslid herkozen.

Als actiepunten voor het bestuur vanuit de ALV werden genoemd:

- Verbeterpunten met MetDeZon
- Revisie statuten van de Windvogel
- Bevordering contacten met en tussen de leden

Siward ging na de pauze in op zijn plannen voor de Windvogel:

1. meer windenergieprojecten;
2. meer duurzame energie in coöperatieve vorm, wind en zon met sociale meerwaarde;
3. nationale en internationale samenwerking van duurzame-energiecoöperaties;
4. meer communicatie met de Windvogel leden gecombineerd met projecten;
5. voortzetting van het zelfleveringsideaal.

De bijeenkomst eindigde in een gezellig napraten onder het genot van een drankje.

Ervaringen met Metdezoon

Velen van onze leden hebben inmiddels zonnepanelen van Metdezoon op hun dak liggen en wij hoorden alleen positieve reacties van tevreden klanten. Op de ALV werd er echter ook kritiek geuit door twee leden die vonden dat de communicatie gebrekkig was. Heeft u ook klachten, meld deze dan svp bij ons, via tel. 030-3200702 of info@windvogel.nl.

Van de voorzitter

Kort na de algemene ledenvergadering werd ik gebeld door een energiejournalist van de website Energie en Water. Zijn eerste vraag was: Wat ga je doen als nieuwe voorzitter? "Windmolens bouwen!" was mijn directe antwoord.

Ik ben voorzitter geworden omdat ik volledig achter het verhaal van De Windvogel sta. Ik geloof echt dat het coöperatieve model, dat burgers in staat stelt om in hun eigen behoeftes te voorzien, de oplossing is voor de maatschappelijke en klimaatcrisis waarin we nu zitten. Mijn idealisme is echter niet genoeg. Het heeft alleen zin als er praktisch uitvoering aan wordt gegeven.

Praktische uitvoering van je idealen is de essentie van een coöperatie. Je gaat niet zitten wachten tot de hele wereld veranderd is. Je gaat samen aan de slag omdat je met een kleine groep vindt dat het eerlijker, beter en schoner kan. Dat is precies wat De Windvogel 25 jaar geleden is gaan doen. Daarna hebben we er veel tijd in gestoken om ons ideaal te verkondigen in Nederland.

Om nog eens 25 jaar te kunnen blijven bestaan moeten we nu weer hard werken aan de praktische uitvoering. De Windvogel zal daarvoor de transitie moeten maken van een vrijwilligersorganisatie naar een bedrijf dat succesvol de kracht van vrijwilligers kan benutten. De eerste stap hiernaartoe is gezet door twee professionele werknemers aan te nemen. Met deze twee vaste krachten en de technische, financiële, procedurele en politieke kennis van onze actieve vrijwilligers zijn we goed op weg om een sterk coöperatief bedrijf te worden dat de komende 25 jaar de energiemarkt op zijn kop gaat zetten.

De Windvogel wil nog steeds haar steentje bijdragen om de hele wereld te veranderen, haar duurzamer en schoner maken. Maar we beginnen bij de eerstvolgende windmolen. Daar gaan we ons nu op richten als coöperatief bedrijf. Windmolens bouwen, zo snel mogelijk!

Seward Zomer

Tip:

Hoe stimuleer je je kinderen om energie te besparen in huis?

Spreek met ze af dat als de energierekening volgend jaar lager is, zij een bepaald percentage van het verschil in de kosten zullen ontvangen.

Op bezoek bij 2 leden: **Reint en Geja Staal**

Reint en Geja wonen al bijzonder: aan een halfverhard landweggetje en toch midden in de oude dorpskern van Slochteren (Groningen). Maar het blijken ook twee heel avontuurlijke en energiebewuste leden van De Windvogel te zijn. Lucas Helmer (projectleider Groningen) en Angela Wolbers (Windvaan) waren uitgenodigd voor een bezoek.

Links: Reint en Geia Staal. rechts: Lucas Helmer.

Reint heeft architectuur en stedenbouwkunde gestudeerd in Delft. Daarna heeft hij als stedenbouwkundige en planologisch adviseur gewerkt bij verschillende overheden en ingenieursbureaus in het hele land. Geja was onderwijzeres op basisscholen. Beiden hebben zich, in hun werk en daarbuiten, altijd actief ingezet voor allerlei milieuthema's. Enkele voorbeelden: Toen Breda een grote stadsuitbreiding kreeg, heeft Reint als adviseur geholpen bij de totstandkoming van stadsverwarming. De restwarmte van de Amerkolencentrale wordt nu in een groot gebied rond de centrale benut voor de centrale verwarming van woningen. In de gemeente Wonseradiel (Friesland) zijn er veel windmolens geplaatst, doordat daar in het bestemmingsplan, op advies van Reint, ruimte voor is gemaakt. Als gemeentelijk adviseur van Breda heeft hij tegen de komst van de in Moerdijk geplande kerncentrale gepleit en heeft hij samen met collega's actie gevoerd. Die kerncentrale is er niet gekomen, mede door de ramp in Tsjernobyl in die tijd. Reint heeft ook de bouw begeleid van de Lagerwey-molen in Halsteren van de windmolencoöperatie VCBW Brabant (later gefuseerd met De Windvogel).

In die tijd had Reint ook zelf een zeewaardige zeilboot ontworpen en laten bouwen. Toen Reint problemen kreeg met zijn gezondheid en afgekeurd werd, namen ze een radicale beslissing: ze verkochten hun huis en vertrokken met hun zeilboot. Uiteindelijk hebben ze 17 jaar rondgevaren, vooral in Scandinavië. In de wintermaanden legden ze ergens aan en bleven daar dan in hun, goed geïsoleerde, boot wonen. De laatste jaren was dat veel in Denemarken. Hier raakten ze toch ook weer betrokken bij een milieclub, een soort Nivon. En zo zaten ze weer aan tafel met de directeur van het havenschap van Kopenhagen, om te pleiten voor het nemen van maatregelen om de schade als gevolg van de opwarming van de aarde te beperken. Nu wonen ze sinds een paar jaar weer in Nederland, in Slochteren.

De twee volgen alle onderzoeken over CO₂-uitstoot en klimaatopwarming op de voet. Reint: "Nederland heeft de grootste CO₂-uitstoot per inwoner van Europa: 14,9 ton per inwoner terwijl die gemiddeld 7 ton is voor Europa. Het moet 1 ton per inwoner worden, maar de CO₂-uitstoot neemt nog steeds toe. Ook in Nederland, doordat de kolencentrales weer meer ingezet worden." Hij laat een recent artikel zien uit een Deense krant: De klimaatminister Lidegaard zegt dat de klimaatsituatie nu al veel ernstiger is dan verwacht was.

Toen in 2009 de grote klimaatconferentie in Kopenhagen plaatsvond, waren Reint en Geja aanwezig. Op deze wereldconferentie is besloten dat de aarde niet meer dan 2 graden mag opwarmen. Want dan zal het permafrost smelten, de altijd bevroren grond in de Sovjet-Unie, waardoor er enorm veel methaangas in de lucht zal vrijkomen, wat het broeikas effect zal verveelvoudigen. Door een aantal gebeurtenissen is men zich in Denemarken veel meer van de urgentie bewust dan in Nederland. In korte tijd zijn er twee orkanen over het land geraasd, terwijl dat daarvoor nooit voorkwam. In een paar weken tijd was ineens het hele ijsoppervlak van Groenland gesmolten. Het permafrost is al begonnen te dooien. En er zijn steeds vaker wolkbreuken in Denemarken. Men is ervan doordrongen dat dit gevolgen zijn van het broeikas effect. In Kopenhagen liggen grote delen van de stad zo laag dat ze zullen onderlopen als de zeespiegel stijgt. Duitse kunstenaars hebben, tijdens de milieuconferentie in Kopenhagen, met een '7-meter-hoogtelijn' op de straten aangegeven wat de hoogte is tot waar het water zal stijgen als al het ijs op de polen zou smelten.

Iets anders waar Reint en Geja zich op richten is het ruimtelijke ordeningsbeleid van Nederland. Nederland heeft de aardgasinkomsten besteed aan maatregelen om de economie en de bevolkingsgroei in de Randstad te stimuleren. Een verkeerde keuze, want we krijgen binnenkort te maken met een afname van de bevolking. Bovendien komt de Randstad in gevaar als de zeespiegel stijgt. En nu blijkt er in Noord-Nederland ook nog eens grote schade veroorzaakt te worden door de aardbevingen die het gevolg zijn van de gaswinning. Er had veel meer geïnvesteerd moeten worden in de economie van andere delen van Nederland dan de Randstad, en aan duurzame energie. Milieuclubs moeten dit gaan eisen.

Nu woont het stel ogenschijnlijk vrij rustig in Slochteren. Maar ook hier wilden ze natuurlijk het nodige doen om zelf bij te dragen aan oplossingen van het klimaatprobleem. Er is een warmtepomp geplaatst die warmte uit de grond haalt. Deze zorgt voor verwarming van de woning en voor warm tapwater. Dit werkt naar volle tevredenheid. De pomp gebruikt wel 3000 kWh per jaar aan elektriciteit, maar die wekken ze zelf op, deels met zonnepanelen op het dak en deels met windenergie. Ze hebben een lening aan De Windvogel gegeven en doen mee met zelflevering. En via Greenchoice hebben ze 'winddelen' van de 2 molens in Farmsum van Windcentrale.

Het actievoeren en adviseren kunnen ze toch ook nog niet laten. Zo schreven ze bijvoorbeeld een brief naar de Europese klimaatminister over een subsidie die Europa gaf voor de bouw van een bruinkoolcentrale in Slovenië. Voor we het weten zitten we samen na te denken over strategieën om de kolencentrale van RWE in de Eemshaven tegen te houden. We zijn het in elk geval erover eens dat er veel meer duurzame energie moet komen in Nederland. Reint: “En het volgende punt is opslag van elektriciteit. Er worden heel veel onderzoekjes gedaan, maar er wordt alsmaar niet besloten om iets grootschalig aan te pakken en dat wordt wel hoog tijd. Er staat ook niets over in het Energieakkoord.” Reint heeft al een mooie tekening gemaakt voor opslag van elektriciteit in twee waterbekkens voor de kust van Hoek van Holland en de Maasvlakte. Daarnaast moeten er ‘smart grids’ komen. Want straks wil iedereen op hetzelfde tijdstip zijn elektrische auto laden, of gaan op alle daken de zonnepanelen tegelijk heel veel stroom produceren waardoor overbelasting op het lokale net ontstaat. Een smart grid is een modern elektriciteitsnet waarbij consumenten en producenten, door nieuwe technologie, hun verbruik en productie van elektriciteit op elkaar kunnen afstemmen.

We bedanken Reint en Geja hartelijk voor het interessante gesprek en de Deense gastvrijheid met veel lekkere koekjes.

Angela Wolbers

Samsø, een Deens voorbeeld

Midden in het Karregat ligt het Deense eiland Samsø. Dit eiland is binnen 15 jaar volledig overgeschakeld op duurzame energie. In 1997 won het eiland – met 4300 inwoners – een competitie van de Deense regering om als voorbeeld te dienen voor de omschakeling naar duurzame energie. Sindsdien is er door de lokale gemeenschap hard gewerkt aan deze omschakeling. Op dit moment levert het eiland zelfs meer energie dan ze zelf nodig heeft en exporteert ze het overschot. Dit terwijl Samsø voor 1997 volledig afhankelijk was van geïmporteerde kolen en stookolie.

Het eiland biedt een staalkaart van verschillende oplossingen voor het verduurzamen van een hele gemeenschap. Belangrijkste element zijn de vele windmolens die het eiland rijk is. Deze zijn niet allemaal in handen van één partij. De gemeente, de boeren en bewoners participeren allemaal in de windmolens. Initiatiefnemer Soren Hermansen zegt dat dit een van de belangrijkste redenen van de snelle transformatie is. Bewoners profiteren zo direct mee van de opbrengst.

Warmte wordt bij de verschillende dorpen op het eiland opgewekt met biomassavergisting – voornamelijk stro en zonneboilers, maar ook afvalhout. Ook hier is er sprake van veel verschillende organisatievormen. Sommige centrales zijn eigendom van één eigenaar en worden commercieel geëxploiteerd, andere centrales zijn als corporaties van

bewoners opgezet. Soms is er sprake van een extreme lokale samenwerking waar slechts enkele huizen of gebouwen op zijn aangesloten.

De huidige uitdaging is het uitfasen van fossiele brandstoffen. Voor 2030 moeten het openbaar vervoer, alle auto's en de ferries elektrisch of gasgestookt zijn.

Samsø is momenteel het beste voorbeeld dat een omschakeling naar duurzame energieopwekking op grotere schaal mogelijk is en ook snel gerealiseerd kan worden. Binnen zo'n duurzaam systeem is er plek voor allerlei verschillende organisatievormen, die het beste aansluiten op de lokale behoeften.

Gelukkig deelt Samsø haar ervaringen via een energieacademie (betaald uit de opbrengsten van windenergie). Daarover kan je meer lezen op <http://energiakademiet.dk/en>. En als je niet voor de duurzame energie wil gaan kijken; het is er ook prachtig.

Tim de Boer

Plugwise: meten is weten

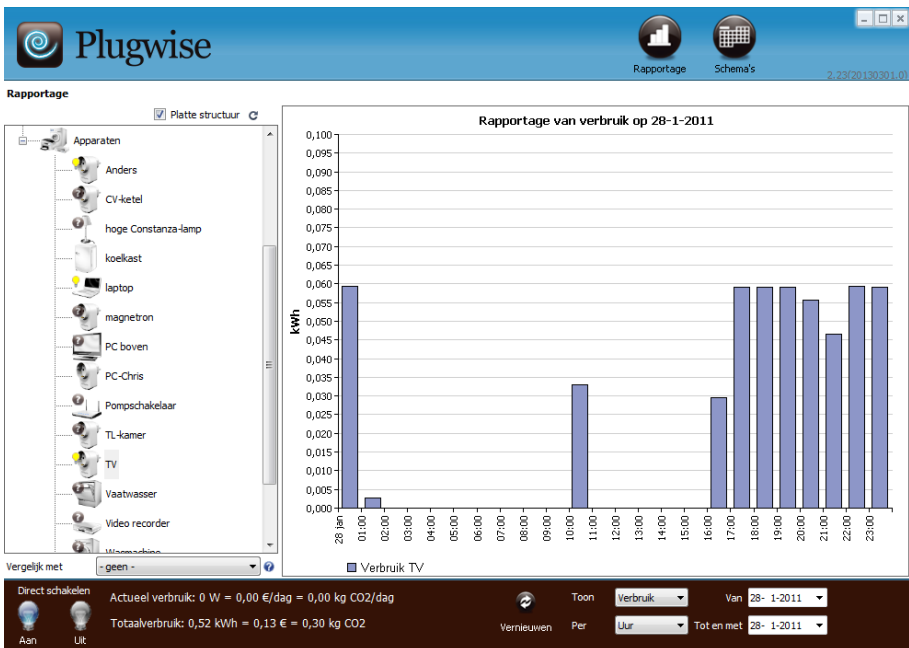
Plugwise is een systeem waarmee u inzicht kunt krijgen in het stroomverbruik van uw apparaten. Heel handig, want hiermee kunt u besluiten of u apparaten wilt vervangen of gewoon niet meer gebruiken.

Metten van het verbruik

Het Plugwise-systeem bestaat uit een aantal energiemeters (circles) die je tussen een apparaat en het stopcontact zet. De gebruikte energie van het apparaat wordt met zo'n circle gemeten en opgeslagen. Met behulp van een Plugwise USB-stick is het mogelijk om samen met het bijgeleverde programma de opgeslagen informatie van een of meerdere circles uit te lezen, in de computer op te slaan en het gebruik van de aangesloten apparatuur grafisch in beeld te brengen.

De circles werken onderling samen en geven hun informatie door aan een specifieke circle (circle+) die op zijn beurt de informatie overbrengt naar de USB-stick. De afstand waarover circles onderling kunnen communiceren is maximaal 5 meter.

Hieronder is in een voorbeeldgrafiek het energieverbruik van een tv op een bepaalde dag weergegeven.

Hiernaast ziet u een afbeelding van de energiemeters en de stick voor het uitlezen van de meetwaarden in de computer.

De stick zit in een USB-poort van mijn laptop, waarop ik met het Plugwise-programma de metingen kan uitlezen.

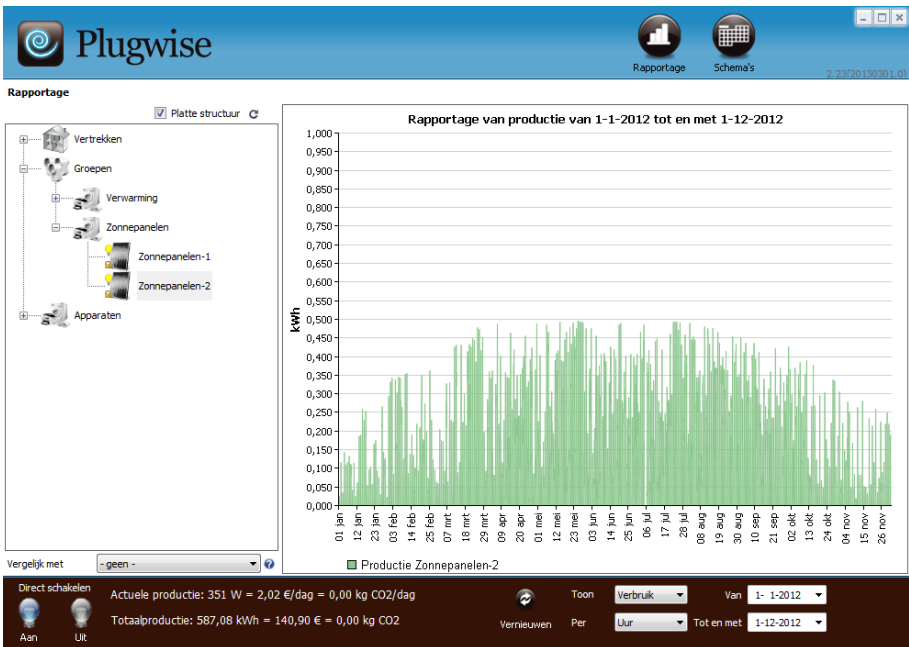
Zonnepanelen

Als u in het bezit bent van zonnepanelen, kunt u ook de geleverde energie meten en in de computer opslaan.

Ik ben in het bezit van 2 sets zonnepanelen die elk een eigen omvormer hebben. Met 2 circles wordt het verbruik per paneelset gemeten. In het

Plugwise-programma kan men de paneelsets onder één groep brengen, waarbij het totaal aan energieopbrengst kan worden bekeken.

Hieronder ziet u een grafiek van de opbrengst van zonnepanelen over een periode van een jaar weergegeven.

Slimme meter is niet zo slim

Een paar maanden geleden heeft netbeheerder Stedin mijn draaischijfmeter vervangen door een slimme meter. In de meter worden 4 afzonderlijke meetgegevens geregistreerd. Dag- en nachtverbruik en de in de dag en de nacht teruggeleverde energie.

Kennelijk worden de meetgegevens periodiek gemeten en doorgegeven aan mijn energieleverancier. Door op de website van mijn leverancier in te loggen krijg ik het verbruik per maand te zien. Maar deze informatie geeft mij geen inzicht in hoe ik energie kan besparen.

Dit inzicht heb ik wel verkregen met het Plugwise-systeem, waarbij ik per apparaat het verbruik en ook het sluipverbruik heb kunnen meten. Zo heb ik geconstateerd dat ik een energievretende koel/vrieskast had, die ruim 2 kWh per dag gebruikte. De vervanger met energielabel A gebruikt nog maar 0,64 kWh per dag.

Het sluipverbruik van mijn tv bleek minder dan 0,5 watt. Dat is voor mij geen reden om de tv 's nachts uit te schakelen.

Schakelen

De circles kunt u ook gebruiken als schakelaar. In het programma kunt u via een tijdschema bepaalde circles in- of uitschakelen. Hierdoor kunt u sluipverbruik beperken of in vakantieperiodes verlichting op bepaalde tijden in- en weer uitschakelen om bewoning van uw huis te suggereren.

Conclusie

De conclusie van dit verhaal is dat je met het Plugwise-systeem veel inzicht krijgt in het verbruik en deze informatie kunt gebruiken om het energieverbruik te analyseren en te minimaliseren.

Voor meer informatie: zie www.plugwise.nl

Arie Groenveld

Voordelig zonnepanelen inkopen

Als lid van de Windvogel kunt u nog steeds gebruik maken van onze actie om met 15% korting zonnepanelen aan te schaffen. Al ruim 1000 leden hebben meegedaan. U krijgt als lid 12% directe korting en 3% wordt omgezet in een lening. Zie www.windvogel.nl.

Metdezoon, het bedrijf waar u zaken mee doet, is een van de grotere leveranciers in Nederland en levert uiteraard zonnepanelen van hoge kwaliteit. Op de website van Metdezoon zijn de prijzen makkelijk uit te rekenen. Als u dat wilt, kan Metdezoon de hele installatie regelen.

Voor een overstap naar duurzame energie hebben we alle vormen van duurzame energie nodig. Zonnepanelen zijn makkelijk te realiseren en vele schone druppeltjes maken schone stroompjes.

Danny Steenhorst

Energie in de media

Energieakkoord

Kabinet, bonden, werkgevers en natuur- en milieuorganisaties zijn akkoord gegaan met een aantal maatregelen. O.a. zal er vanaf 1 januari 2014 belastingkorting van 7,5 ct/kWh komen voor hernieuwbare energie die in coöperatief verband wordt opgewekt, voor de leden die zich in de omgeving van de installatie bevinden (de 'postcoderoos'). De partijen zullen nu overleg plegen met de achterban en op 4 september aangeven of zij definitief akkoord gaan.

Btw-afdracht zonnepanelen

Het Europese Hof van Justitie oordeelde op 20 juni dat particulieren die met zonnepanelen elektriciteit opwekken en tegen betaling terugleveren aan het net, te beschouwen zijn als ondernemers en daarom btw moeten afdragen over deze inkomsten. Voordeel zou zijn dat de btw op de aanschaf van de zonnepanelen terugbetaald zou worden door de belastingdienst.

Dit bericht in de media heeft nogal wat beroering gebracht omdat het veel administratieve rompslomp met zich mee zou brengen. Eigenaren van zonnepanelen zouden aangiftes moeten gaan doen voor de omzetbelasting. En omdat het slechts om kleine bedragen gaat, zal de kleineondernemersregeling meestal van toepassing zijn waardoor de btw toch weer niet naar de belastingdienst hoeft te gaan.

De belastingdienst onderneemt nog geen actie en wacht het standpunt van het ministerie van Financiën af.

iPhone gebruikt meer energie dan koelkast

Een gemiddelde iPhone gebruikt meer energie dan een normale koelkast, zo blijkt uit een rapport van Digital Power Group. Een koelkast verbruikt jaarlijks ongeveer 322 kWh aan stroom. Een iPhone neemt al gauw 361 kWh voor zijn rekening als je het mobiele dataverbruik en draadloze verbindingen meerekent. Globale ICT-systemen vragen steeds meer energie. Dat is nu al zo'n 10% van de totale vraag naar elektriciteit.

Uitstoot CO₂ in 2012 naar recordhoogte

Het doel van maximaal 2 graden temperatuurstijging is ver uit beeld geraakt bij de overheden die aan de Klimaatconferentie in Kopenhagen deelnamen. Dit schreef het Internationaal Energie Agentschap (IEA) in een rapport dat in juni uitkwam. Zoals het nu gaat, zal de wereldtemperatuur met 3,6 tot 5,3 graden toenemen. Het rapport stelt vier maatregelen voor om het tij te keren. Zo moet onder andere de bouw en het gebruik van kolencentrales worden beperkt en er moeten gerichte maatregelen worden getroffen voor de isolatie van gebouwen.

Duits energiebedrijf wil elektriciteitscentrales sluiten

Het energieconcern Baden Württemberg ENBW wil vier onrendabel geworden elektriciteitscentrales uitschakelen. De oorzaak van dit besluit is de snelle structurele omschakeling in de energiesector. Vooral de aanzienlijke bouw van duurzame energie zet de winstgevendheid van fossiele elektriciteitscentrales onder druk. In Duitsland moet elektriciteit uit duurzame bronnen bij voorrang op het net worden toegelaten. ENBW wil om die reden een opwekvermogen van 668 MegaWatt stilleggen. Het gaat dan om een centrale op olie, een op aardgas en ook twee kolencentrales. Een verliesgevende gas- en stoomturbine-installatie in Karlsruhe zou alleen als reservecentrale aan het net gekoppeld moeten blijven. Tot 2020 wil ENBW 40% van de energie voor elektriciteitsproductie uit duurzame bronnen halen.

Bron: Frankfurter Allgemeine Zeitung van 8 juli 2013

Duitse zeewindenergie kampt met tegenslagen

Naar verwachting zal de Duitse bondsregering de doelen met windenergie op de Noordzee niet halen. Volgens netbeheerder Tennet is maar financiering beschikbaar voor een capaciteit van 2900 MegaWatt. Op technisch vlak is maar 6000 MegaWatt in beeld. De Bondsregering streeft naar 10 000 MegaWatt nieuw geïnstalleerde offshorecapaciteit. Tennet meldt dat tot 2023 maar 3700 MegaWatt tot maximaal 5000 MegaWatt wordt geïnstalleerd op de Noordzee. Rem op de plannen is dat de financieringsomstandigheden na 2017 verslechteren. Voor windparken die tot 2017 op het net zullen worden aangesloten zijn voor acht jaar beginvergoedingen voorzien van 19 cent per kilowattuur. Daarna zou de prijs 13,95 cent zijn. Hogere vergoedingen zouden de elektriciteitsprijs voor de afnemers verhogen. Als de groei doelstellingen niet worden gehaald, zouden extra kosten kunnen ontstaan. Volgens Tennet ontstaan capaciteitskosten van 500 miljoen tot een miljard euro voor netaansluitingen die geen elektriciteit transporteren bij gebrek aan windmolenparken. In Duitsland geldt sinds 2013 een heffingsomslag op de stroomprijs.

Samenvatting van een artikel uit de Südkurier van 12 juli 2013

Duitse burgers financieren uitbreiding hoogspanningsnet

De capaciteit van het hoogspanningsnet in Duitsland moet worden uitgebreid met een lengte van 2800 kilometer. Dat betekent een investering van tien miljard euro tot 2022. Oorzaak is dat grote elektriciteitsgebruikers gevestigd zijn in Zuid-Duitsland, terwijl windturbines op Noord- en Oostzee de benodigde elektriciteit opwekken. Burgers kunnen samen maximaal 15% van deze investering financieren en krijgen dan 5% rente. Die burgers moeten dan wel in de buurt van de te bouwen hoogspanningsleidingen wonen. Deze hoge rente moet de burgerprotesten beteugelen. De minimale inleg bedraagt € 1000. Andere burgers moeten de hoge rente vergoeden via hun elektriciteitsrekening. Zonder deze burgerfinanciering zou immers een lagere (bank)rente gelden.

Ontleend aan Frankfurter Neue Presse van 6 juli 2013

Wilt u leven van de wind? Word lid!

Vul onderstaande bon in en stuur deze op

De Windvogel investeert met geld van haar leden in duurzame, schone energie. Momenteel beheert deze coöperatieve windmolenvereniging - één van de twintig in Nederland - zes windmolens: één in Ouderkerk a/d Amstel, één aan de A12 nabij het wegrestaurant in Bodegraven, één op het terrein van het Hoogheemraadschap te Halsteren, één aan de Goudsekade in Gouda en twee molens in Zeewolde.

We zijn altijd op zoek naar plekken waar we meer molens kunnen plaatsen. En daarvoor uiteraard ook naar meer leden!

Tip: doe iemand een lidmaatschap cadeau. Een leuk idee voor bijvoorbeeld de verjaardag van een kleinkind!

Help mee aan de groei van duurzame energie. Investeer mee in een molen!

Stuur onderstaande coupon naar de ledenadministratie van De Windvogel, Graaf Janstraat 219, 2713 CL Zoetermeer.

Ja, ik vind duurzame energie belangrijk

- Ik geef mij op als lid of donateur van de Windvogel en stort op ING-bankrekening 37 01 58 t.n.v. de Windvogel te Reeuwijk een bedrag van:

Lid:	Inleg	€ 50,-
	Lening..... X € 50,-	€.....,-
	Totaal	€.....,-

Naam:.....

Straat:.....

Postcode:..... Plaats:.....

Telefoonnummer:.....

E-mailadres:

- Ik wil eerst meer informatie ontvangen

Bent u al lid en wilt u uw lening verhogen? Dat kan. Stort het extra bedrag op op ING-bankrekening 37 01 58 t.n.v. de Windvogel te Reeuwijk en u ontvangt een schriftelijke bevestiging van de verhoging.

Nederland duurzaam voor iedereen

Dit verenigingsblad is vervaardigd door:

Anders
REPRO

Coenecoop 342
Waddinxveen
Tel. 0182 - 633155
www.andersrepro.nl

ANDERS DAN ANDEREN

Kleur Kopieen	Lamineren
Kleuren Plots	Zwart/wit plots
Big Color Prints	Zwart/wit Kopieen

De Windvogel

Ledenadministratie:

Graaf Janstraat 219
2713 CL Zoetermeer
Tel. 079 - 3168652

Secretariaat:

De Windvogel
Postbus 2183
2800 BG Gouda

Dit blad is gedrukt op papier dat is vervaardigd volgens de nieuwste, minst milieubelastende productiemethode, waarbij de kwaliteit een belangrijke plaats inneemt.